

GERTJAN OOSTERHUIS
EN ROLF ROBBE

DOORLEZEN

In één jaar
door de Bijbel

DAGBOEK

God blijft trouw

LEZEN

God zag alles wat Hij had gemaakt: het was zeer goed.

Genesis 1:31

LUISTEREN

Genesis verhaalt van het plan van God om een schitterende aarde te scheppen, waar de mensen samen met Hem konden genieten van elkaar. We lezen hoe Adam en Eva genoten van het paradijs, waar ze wandelden met God. Totdat ze zijn woorden van liefde negeerden en dachten het zelf beter te weten. Daarmee kwam er een eind aan het paradijselijke leven en restten slechts de distels en doorns. De mensen kwamen er steeds meer achter dat er zonder God niets te genieten valt. God kon het uiteindelijk niet meer aanzien hoe mensen zichzelf en elkaar de vernieling in hielpen en maakte een nieuwe start met Noach en zijn gezin. Maar ook na de zondvloed bleek de zonde onuitroeibaar. Na het debacle van de torenbouw koos God Abraham uit om via hem de bevrijding en de vrede terug te brengen in zijn schepping. Maar ook in het verhaal over Abraham blijkt dat mensen God nog steeds niet vertrouwen. Ze kiezen hun eigen oplossingen en carrières, zonder Hem. Door heel het boek Genesis heen neemt God toch steeds weer het initiatief om zijn afdwalende kinderen te redden en op het juiste pad terug te brengen. Hij bevrijdt ze telkens opnieuw van de kwade machten in hen en om hen heen. Zoals Jozef, die Hij van de put op de troon bracht als een teken van de komende redding. Aan zijn levensloop konden de mensen zien hoe God werkt en altijd klaarstaat voor zijn kinderen. Hij is te vertrouwen, echt waar.

LEVEN

God heeft het goede met ons voor, ook al maken wij er vaak een puinhoop van. Zie je dat ook terug in jouw leven?

God begint

LEZEN

In het begin schiep God de hemel en de aarde. De aarde was woest en doods, duisternis lag over de oervloed, en over het water zweefde Gods geest. God zei: 'Laat er licht zijn,' en er was licht.

Genesis 1:1-3

LUISTEREN

God sprak... Aan het begin van het eerste bijbelboek begint God met spreken. Er was eens een Joodse rabbi die nooit verder in de Bijbel is gekomen dan tot dit vers. Het wonder van een sprekende God was voor hem zo groot dat hij de rest van zijn leven nodig had om dat te bevatten. In het eerste bijbelboek begint het allemaal en begint het bij God. God spreekt en creëert, Hij zoekt, houdt vast en herstelt. Hij kiest mensen en verbindt zich aan hen, aan Adam en Eva, aan Noach en Abraham, Jakob en Jozef. Zij worden uitgenodigd God te volgen. En dat gaat met vallen en opstaan. Soms lijkt de weg dood te lopen: de zonde maakt alles stuk, de wereld verdrinkt in zijn zelfgekozen ellende of levens lijken vast te lopen op onvruchtbaarheid en onvermogen. Maar altijd weer is God er, trouw en genadig. Hij schept steeds weer nieuwe kansen. Hij laat het werk van zijn handen niet los en leidt zijn kinderen naar de nieuwe aarde.

Heel het leven begint bij de sprekende God. En op zijn woord ontstaat er in de duistere chaos iets moois: licht. Hij is een creatieve God vol sprankelende ideeën. Hij wilde iets moois creëren uit de woeste, doodse aarde. En het werd schitterend: van de ruisende zee tot de stilte van de bergen, van de geurende bloemen tot de spelende dieren. Met als onbetwist hoogtepunt: de mens. God schiep ook jou. Hij wil dat jij er bent, dat jij van zijn schepping geniet en erin werkt. En de hele Bijbel door geeft Hij daarvoor aanwijzingen. Hij is een God die met je spreekt van licht en liefde. Hij is benieuwd naar jouw antwoord.

LEVEN

Waar en wanneer hoor jij Gods stem? Hoe reageer je op Hem?

God scheidt

LEZEN

God zei: 'Laat er licht zijn,' en er was licht.

Genesis 1:3

LUISTEREN

Een goed woord op z'n tijd kan je helpen, je troosten of een oplossing bieden. Menselijke woorden zijn vaak machteloos. Ze blijven hangen in de ruimte. Of ze zijn ronduit schadelijk en richten als leugen, laster en roddels schade aan en veroorzaken diepe wonden. Maar Gods woorden sorteren altijd een heilzaam effect. Als Hij iets zegt, gebeurt er iets moois. Op zijn commando gaat het licht aan. De duisternis verdwijnt en alles wordt helder en duidelijk. Elk woord is dynamiet en ontketent een enorme kracht. Elke hindernis wordt uit de weg geruimd en Hij kan zijn liefde laten stromen. De duisternis verandert in licht, lafheid wordt moed, liefde neemt de plaats in van haat. Eeuwen later verschijnt in een donkere nacht het grote licht: Jezus, God zelf, werd het licht voor alle volken. Het Woord werd werkelijkheid. Hij doorbreekt alle duisternis en zet ons leven in een hemelse glans.

LEVEN

Luister naar het lied 'Licht in de nacht', uitgevoerd door het christelijke koor Jigdaljahu.

God zoekt ons (weer) op

LEZEN

Maar de HEER God riep de mens: 'Waar ben je?'

Genesis 3:9

LUISTEREN

Hoe vaak zondig je per dag? Hoe vaak mis je het doel van je leven: God liefhebben en je naaste als jezelf? Je liegt tegen je partner, verspilt je tijd aan slechte series of websites en roddelt over je collega of klasgenoot. Misschien ben je je maar half bewust van je omwegen en verdwaalpaadjes, maar intussen verlies je God uit het oog. Je zoekt geen contact meer met Hem en vergeet te bidden. Je luistert niet naar de aanwijzingen die Hij je geeft in de Bijbel en door zijn heiligende Geest. Je draait je hoofd weg als Hij zijn liefdevolle armen naar je uitstrekt. Je bent van God los. Maar, en dit is het goede nieuws, Hij laat jou niet los. Nooit. Zelfs niet bij zo'n overduidelijke zonde als die van Adam en Eva. Die trokken zich niets van Hem aan en van zijn op het oog zo eenvoudige opdracht: eet niet van de vruchten van die boom. Maar terwijl zij twijfelden aan Gods woorden en Hem in de steek lieten, zocht Hij hen weer op: 'Kom bij me. Laten we elkaar weer ontmoeten en samen wandelen. Waar ben je nou?' Uit Gods woorden spreekt een diepe liefde voor zijn mensen. Ook al verdwaal je op je wegen, verlies je zijn liefde uit het oog of laat je Hem gewoon zitten, altijd zoekt Hij je weer op. Hij gunt je een nieuw begin. Zijn liefde overtreft al je zonden.

LEVEN

Herinner je je een periode dat je zonder God leefde? Hoe kwam dat en hoe kwam je er weer uit?

God herstelt

LEZEN

Vijandschap sticht Ik tussen jou en de vrouw, tussen jouw nageslacht en het hare; dat verbrijzelt jou de kop, jij bijt het in de hiel.

Genesis 3:15

LUISTEREN

Je ziet en hoort het overal om je heen in de natuur en de samenleving: sissende slangen en brullende beesten, ruzie in de huizen, oorlog tussen de volken, machomannen die de dienst uitmaken op je werk en in de wereld, verkrachte vrouwen, stervende baby's, gezinnen die met hard werken ternauwernood het hoofd boven het water weten te houden. De schitterende hof van Eden is een kerkhof geworden waar alleen het onkruid welig tiert. Je zou er wanhopig van worden. Helemaal als je beseft dat wij mensen al deze ellende over onszelf en de schepping hebben afgeroepen, door Gods wijze woorden in te ruilen voor de leugens van de slang.

Maar, er is één maar... Aan de uitzichtloosheid, het geweld en de vernederingen komt een eind. De aanstichter van al dit kwaad, de duivel, wordt volkomen vernietigd. Liefde en vrede zullen zegevieren. Dat is de moeder van alle beloften, die God direct na de zondeval deed aan de mensen. En die belofte klinkt nog elke dag. Het is de blijde boodschap van onze redding die door de hele Bijbel heen klinkt: 'Ik zal alle tranen uit je ogen wissen. Er zal geen dood meer zijn, geen rouw, geen jammerklacht, geen pijn, want wat er eerst was is voorbij.' Hij die op de troon zit zegt: 'Alles maak Ik nieuw!' (Openbaring 21:4).

LEVEN

Bid en blijf vol vertrouwen uitzien naar die dag waarop alles nieuw wordt. Hij komt!

Wake-upcall

LEZEN

God zei tegen Noach: 'Ik heb besloten een einde te maken aan het leven van alle mensen, want door hen is de aarde vol onrecht. Ik ga hen vernietigen, en de aarde erbij. Maak jij nu een ark van pijnboomhout.'

Genesis 6:13-14

LUISTEREN

Wat heb je als christenen nog te zeggen in Nederland? Soms zie je een christelijke politicus of wetenschapper een goed woordje doen voor christelijke normen en waarden, maar er wordt niet of nauwelijks naar geluisterd. De samenleving is tot een goddeloze plek geworden, waar harde woorden en wrede daden het winnen van liefde en vrede. En we kunnen allemaal zien hoe God is verdwenen uit Nederland. Hoe nu verder?

De samenleving in de tijd van Noach was ook losgeslagen. Voor God en zijn gebod was geen plaats meer. Machtige mannen (vooral mannen) hadden het voor het zeggen. God verdween uit zicht. Totdat Hij zelf ingreep. Want God zit niet machteloos te kijken hoe zijn schepping en zijn reddingsplannen kapotgaan. Zijn ogen vol liefde zoeken actief naar mensen met hoop en vertrouwen die passen bij zijn plan om de wereld te redden van zonde en verderf. Die redding is radicaal en totaal. Alleen Noach mag zich met een megaschip redden van de opkomende zondvloed. Gods woorden zetten hem in beweging: 'Bouw een schip, want Ik ga mijn hele schepping vernietigen.' Die aanzet tot actie is tegelijk een wake-upcall voor de mensen. Noachs missie is als het luchtalarm dat afgaat omdat er gevaar dreigt en mensen oproept om te gaan schuilen. En bij wie kan dat beter dan bij God, die uit is op redding en heling?

LEVEN

Wie laat vandaag het luchtalarm afgaan? Hoe reageer jij?

God maakt ons tot een bron van zegen

LEZEN

De HEER zei tegen Abram: 'Trek weg uit je land, verlaat je familie, verlaat ook je naaste verwanten, en ga naar het land dat Ik je zal wijzen. Ik zal je tot een groot volk maken, Ik zal je zegenen, je naam veel aanzien geven, een bron van zegen zul je zijn. Ik zal zegenen wie jou zegenen, wie jou vervloekt, zal Ik vervloeken. In jou zullen alle volken op aarde gezegend worden.'

Genesis 12:1-3

LUISTEREN

Abraham is de vader van alle gelovigen, het prototype. In hem zie je wat geloven betekent: in vertrouwen op God je keuzes maken. Hij had lekker in zijn eigen wereldje kunnen blijven, met al het goede dat het leven hem daar bood. Maar Gods stem klonk duidelijk: 'Je moet gaan.' En Abraham vertrouwde die stem en ging. Kiezen kost je wat. Abraham stapte uit zijn comfortzone met al die bekende relaties, zijn vertrouwde woonplaats en rustige veiligheid. Hij ging het onbekende tegemoet. Maar hij ging met God. In die lastige keuze is Abraham ons prototype in het geloof: kiezen in vertrouwen dat het allemaal goedkomt. Naar Gods belofte werd Abraham tot zegen voor veel andere mensen. Hij kreeg veel nakomelingen, een volk van mensen die gaan voor God en uit wie uiteindelijk de verlosser zou worden geboren: Jezus. Die verlosser ging nog veel verder. Hij verliet de 'comfortabele' hemel en de nabijheid van de Vader. Hij ging nog verder dan Abraham en offerde zijn leven op. Zo werd Hij tot een bron van zegen voor ons allemaal.

Hoe kun jij tot zo'n keuze komen? Daarvoor moet je je veilige en bekende leven durven opgeven en alleen op God vertrouwen. Die keuze kost je wat, maar de verrassingen en zegeningen leveren je nog veel meer op.

LEVEN

Jouw keuze kan anderen misschien ook tot een nieuwe keuze brengen.

God sterkt je vertrouwen

LEZEN

Niet lang daarna richtte de HEER zich tot Abram in een visioen: 'Wees niet bang, Abram: Ikzelf zal een schild voor je zijn. Je loon zal vorstelijk zijn.' (...) Toen de zon ondergegaan was en het helemaal donker was geworden, was daar plotseling een oven waar rook uit kwam, en een brandende fakkel die tussen de dierhelften door ging. Die dag sloot de HEER een verbond met Abram.

Genesis 15:1, 17

LUISTEREN

Is God er wel? Ziet Hij al dat lijden wel? Elke christen – en niet-christen – heeft deze vragen. Je gaat erdoor twijfelen aan God en zijn woorden: is het allemaal wel waar? Ook Abrahams geloof wankelde regelmatig. Logisch: hij had alles achtergelaten, vol vertrouwen op Gods belofte. Dan wil je ook wel weten of je de juiste keus hebt gemaakt. Abraham twijfelt aan God: gaat Hij doen wat hij zegt (vers 3)? En hij twijfelt aan zichzelf: kan ik wel in vertrouwen op God leven (vers 8)? God geeft hem de broodnodige zekerheid door middel van een contract met beloften en ook met strafbepalingen, die laten zien wat gaat het je gaat kosten als je je niet aan de afspraken houdt. Hij maakt dat contract zoals de mensen het in die tijd deden: Abraham moet een aantal dieren doormidden snijden en de helften tegenover elkaar leggen. Dat laat zien welk lot je treft als je het contract niet nakomt. Normaal gesproken zouden de mensen daarna samen door het straatje gaan. Maar bij dit verbond gaat het anders: God gaat er alleen doorheen, als een rokende oven en een brandende fakkel. Hij laat zo zien: Ik sta met mijn leven in voor onze afspraken. En eeuwen later roept Jezus aan het kruis: 'Mijn God, waarom hebt U Mij verlaten?' (Marcus 15:34). Wij hadden de afspraken al tien keer verbroken, maar Hij onderging de straf.

LEVEN

Hoe sterkt God jouw vertrouwen?

God laat je niet los

LEZEN

Toen zei de ander: 'Laat mij gaan, het wordt al dag.' Maar Jakob zei: 'Ik laat u niet gaan tenzij u mij zegent.' De ander vroeg: 'Hoe luidt je naam?' 'Jakob,' antwoordde hij. Daarop zei hij: 'Voortaan zal je naam niet Jakob zijn maar Israël, want je hebt met God en mensen gestreden en je hebt gewonnen.'

Genesis 32:27-29

LUISTEREN

Jakob was een selfmade man. Helemaal op eigen kracht was de asielzoeker van weleer een rijke herdersvorst geworden, met grote kudden en veel zonen. Zonder hulp van buiten, zonder hulp van God. Tenminste, zo leek het. Tot die nacht waarin God de doe-het-zelver in een vriendelijke houdgreep nam. Noodgedwongen – Esau stond met een leger klaar om wraak te nemen – had Jakob ten langen leste weer de toevlucht tot zijn God genomen. Ooit had hij in Betel ervaren hoe Gods hulptroepen uit de open hemel klaarstonden om hem op zijn eenzame tocht te helpen. Daarna kon hij het zelf wel af en werd hij rijk en op den duur ook (van Laban) onafhankelijk. Maar bij de beek Jabbok kwam God hem weer tegen en greep hem vriendelijk vast: 'Jakob, je kunt niet verder zonder mij.' Dat was de boodschap van de worsteling in het water. En Jakob erkende uiteindelijk: 'Ik kan alleen maar verder als u mij zegent.' Dat was de winst van Peniël. Toen ging de zon weer op over hem. Jakob liep mank. Daardoor zou hij nooit vergeten hoe hij oog in oog met God kwam te staan en gezegend verder mocht. Met God.

LEVEN

Heb jij tijden gekend waarin je leefde zonder God en het alleen wel dacht te redden? En wat was jouw Peniël?

God zet zijn reddingsplan door

LEZEN

Jullie hadden kwaad tegen mij in de zin, maar God heeft dat ten goede gekeerd, om te bewerken wat er nu gebeurt: dat een groot volk in leven blijft.

Genesis 50:20

LUISTEREN

Ook als je je vertrouwen op God stelt, zit het niet altijd mee. Een ziekte, zakken voor je examen of je baan of geliefde verliezen: je leven kan door diepe dalen gaan. Ogenschijnlijk had Jozef een luxe leventje bij vader Jakob thuis, maar hij kwam zomaar in een diepe put terecht. Waar was God toen hij Hem het meest nodig had en eenzaam vocht tegen die onverwachte ellende? Jozef leek er eerst wel weer bovenop te komen, toen hij terechtkwam bij Potifar. Maar even later zat hij nota bene in de gevangenis voor iets wat hij niet had gedaan. Pure pech. Maar zonder dat je het beseft, is God er steeds bij, ook als je helemaal vastzit. Hij zette Jozef op de weg naar de bevrijding en gaf hem de vaardigheid dromen uit te leggen. Dat bracht hem aan het hof van de farao. Pure mazzel? Nee, het was God zelf die Jozef op de troon zette. Daardoor kon hij zijn familie redden van de hongerdood. Het leven van Jozef laat je zien dat je op God kunt vertrouwen. Hij zal jouw nadeel veranderen in een groot voordeel, ook al zie je dat niet (altijd). Maar kijk naar Jezus: Hij doorstond de diepste ellende en eenzaamheid. Zijn dood heeft jou bevrijd. Zijn opstanding geeft jou nieuw leven.

LEVEN

In welke diepe put heb jij gezeten? Was God er – achteraf gezien – bij?

God maakt je vrij

LEZEN

Toen sprak God deze woorden: 'Ik ben de HEER, uw God, die u uit Egypte, uit de slavernij, heeft bevrijd. Vereer naast Mij geen andere goden.'

Exodus 20:1-3

LUISTEREN

Wat kun je verlangen naar vrijheid. Vrij van mensen die je gevangenhouden in een toxische relatie, vrij van een verslaving die je doen en laten bepaalt of vrij van die fout uit je verleden die je nog steeds achtervolgt. Vrij in een leven zonder die dwang, druk of kramp waar je in vast bent komen te zitten. Het boek Exodus vertelt ons hoe God je bevrijdt uit zulke slavernij. Zijn volk Israël zat vast in Egypte, waar ze gebukt gingen onder loodzwaar werk en de steeds hogere eisen van de farao. Maar God ging hen bevrijden. Hij vormde Mozes tot leider en riep hem vanuit de braamstruik op om het volk weg te leiden naar een prachtig land en dat in bezit te nemen. Met tien rampen trof God de onderdrukkers op hun meest kwetsbare plaatsen. Zo verbrak Hij de boeien van de Israëlieten, waardoor ze als vrije mensen vertrokken naar het beloofde land. God zorgde onderweg voor eten en drinken en beschermde hen tegen aanvalen van buitenaf en van binnenuit. Want Hij is niet alleen een bevrijder, maar ook een beschermer en een verzorger. Elke dag en nacht was Hij bij zijn kinderen en wees hen de weg, door zijn woorden en de richtingaanwijzer in de lucht. En die weg was duidelijk: luisteren naar God en doof zijn voor de verleidingen van macht, rijkdom of seks. Gods weg is de weg van echte vrijheid.

LEVEN

'Andere goden' probeerden Gods volk te vangen en bij God vandaan te trekken. Welke van die goden zie je aan het werk in Exodus? Herken je die goden in je eigen leven?

God zet bevrijders in

LEZEN

De jammerklacht van de Israëlieten is tot Mij doorgedrongen en Ik heb gezien hoe wreed de Egyptenaren hen onderdrukken. Daarom stuur Ik jou nu naar de farao: jij moet mijn volk, de Israëlieten, uit Egypte weg-leiden.

Exodus 3:9-10

LUISTEREN

Het volk Israël zat in diepe ellende. Mishandeld, tot slaaf gemaakt en met uitroeiing bedreigd. De toekomst was zwart. Geen wonder dat de gebeden tot God luidkeels klonken vanuit het hele land Gosen. Maar te-vergeefs. Jaar na jaar na jaar ging de onderdrukking door. Het werd zelfs alleen maar erger. Wie zou hen ooit bevrijden? Maar God had wel dege-lijk gezien hoe zijn volk leed. En Hij leed mee. Hij zorgde zelf voor bevrij-ders: Mozes en Aäron. Want God bevrijdt vaak via mensen: hun woorden en daden leiden je op de weg naar de vrijheid. En ook al weigerde Mozes herhaaldelijk om in Gods dienst te treden, ook al leek hij helemaal niet de ideale leider, uiteindelijk stond hij toch voor de farao en kondigde het oordeel aan: Laat mijn volk gaan, want anders... Mozes kreeg de macht om het machtige Egypte in het hart te treffen met rampen van ongeken-de omvang. Hoe langer farao weigerde, hoe meer de Egyptenaren en de Israëlieten zagen hoe God heerst over zijn schepping en mensen en die-ren inzet om zijn volk te bevrijden. Zo werkt God: Hij inspireert dwarse, twijfelende mensen, maakt hen klaar voor hun taak en geeft hun alles wat nodig is om Gods bevrijdende evangelie te kunnen brengen.

LEVEN

Denk eens na over deze stelling: Een leider (vader, moeder, leraar, voor-ganger) hoeft niet volmaakt te zijn om toch Gods Woord te kunnen bren-gen.

God bewijst zijn macht

LEZEN

De HEER zei tegen Mozes: 'Ga naar de farao, want ik heb hem en zijn hovelingen zo halsstarrig gemaakt om in Egypte al deze wonderen te kunnen doen. Ook wil Ik dat jij aan je kinderen en kleinkinderen kunt vertellen hoe hard Ik de Egyptenaren heb aangepakt en welke wonderen Ik bij hen heb verricht. Dan zullen jullie inzien dat Ik de HEER ben.'

Exodus 10:1-2

LUISTEREN

Wat kun je vastzitten in je verdriet, je verslaving of je verkeerde vriendenkring. Het bepaalt je leven en niets of niemand kan je uit je gevangenis bevrijden. Zo zaten de Israëlieten vast in hun slavenbestaan. Niemand kon hen redden. De Egyptenaren waren oppermachtig en deden met het volk wat ze wilden. Tot God zich liet zien in zijn liefde voor zijn verbondsvolk. Maar ze erkenden Hem niet. De goden van het machtige Egypte waren immers veel sterker dan een god die zijn volgelingen liet leven als slaven. Met tien megawonderen maakte God zichzelf bekend, zowel bij de Egyptenaren als bij de Israëlieten. De Egyptenaren luisterden pas nadat die onbekende God hun land en hun leven grotendeels had vernietigd. Al hun goden werden belachelijk gemaakt: van de heilige Nijl tot de aanbeden kikkers en de zonnegod Ra. Nergens waren ze veilig voor de muggen, de ziektekiemen en de hagelstenen. Pas toen de complete oogst van de graanschuur van de wereld en hun kuddes waren vernietigd en hun oudste zonen waren gedood, erkenden ze dat de God van Israël oppermachtig was. En intussen zagen ook de Israëlieten de kracht waarmee hun God zijn verbond nakwam. Die God die ze misschien wel half of helemaal vergeten waren, bevrijdde hen uit hun uitzichtloze gevangenisleven. Hoe hadden ze Hem ooit kunnen vergeten?

LEVEN

Voelt je leven als een gevangenis? Heb je de hoop op bevrijding al opgegeven? Denk dan eens aan die trouwe God. Hij laat je niet zitten in je vastgelopen leven, maar zal je redden. Bid daar maar om.

Feest van de bevrijding

LEZEN

Dit is een maaltijd ter ere van de HEER, het pesachmaal. Ik zal die nacht rondgaan door Egypte, en Ik zal daar alle eerstgeborenen doden, zowel van de mensen als van het vee, en Ik zal alle Egyptische goden een afstraffing geven, want Ik ben de HEER. Maar jullie zal Ik voorbijgaan: aan het bloed zal Ik jullie huizen herkennen, en door dat merkteken zal de dodelijke plaag waarmee Ik Egypte straf, jullie niet treffen. Die dag moet voortaan een gedenkdag zijn, die je moet vieren als een feest ter ere van de HEER.

Exodus 12:11-14

LUISTEREN

Soms ben je God zomaar kwijt en is er van je geloofsleven niets meer over. De Israëlieten waren vast komen te zitten in omstandigheden waarin God leek verdwenen. Op een echte bevrijding rekenden ze al niet meer. Alsof slavernij normaal is voor Gods kinderen. Je kunt God langzaam maar zeker op een zijspoor zetten, je gebedsleven laten versloffen en je bijbel alleen nog maar aan de buitenkant bekijken. Je kunt zijn verbond vergeten en twijfelen aan zijn macht en liefde. Als zelfs nood jou niet meer leert bidden, wordt het tijd voor een grote schoonmaak. De oude goden en gewoonten moeten eruit en God moet er weer in. Bij Israël deed God dat heel overtuigend, met tien wonderen. Daarmee liet Hij zien dat Hij machtiger was dan de machtigste koning en goden. Hoe hadden de Israëlieten hun God ooit zo kunnen vergeten? Hoe hadden ze aan Hem durven twijfelen? Eigenlijk had God hen daarvoor moeten straffen, maar God doet dat anders. Hij ging hen juist bevrijden en wilde dat met hen vieren in een geweldig feest. De straf op hun zonden werd afgekocht met het bloed van een lam. En het beloofde land werd hun nieuwe perspectief. Als feestgangers gingen ze op weg. Bevrijd door God, die jou nooit loslaat.

LEVEN

Hoe gewoontjes is jouw geloofsleven inmiddels? Tijd voor een grote schoonmaak?

God zorgt

LEZEN

Daar in de woestijn gaf de HEER hun wetten en regels, en daar stelde Hij hen op de proef. Hij zei: 'Als jullie de woorden van de HEER, jullie God, ter harte nemen, als jullie doen wat goed is in zijn ogen en al zijn geboden en wetten gehoorzamen, zal Ik jullie met geen van de kwalen treffen waarmee Ik Egypte heb gestraft. Ik, de HEER, ben het die jullie geneest.'

Exodus 15:25-26

LUISTEREN

Welk idee heb jij bij de woestijnreis van de Israëlieten? Is het zoiets als een luxe vakantie van Vrij-Uit? Je ziet het voor je: het volk reist vrij en vrolijk door de woestijn. God zorgt voor hemels eten: manna en vogels. Voor drinken: water uit de rots. En Hij zorgt voor veiligheid: Hij verslaat de oprukkende Egyptenaren en andere volken. Toch had die woestijnreis meer weg van een studiereis: hoe leer ik op God te vertrouwen? Of een survival: hoe (over)leef ik met God?

De woestijn is geen droomomgeving. Meer iets van een nachtmerrie: hitte en kou wisselen elkaar af, er groeit weinig eetbaars en rondtrekkende rovers zijn uit op je bezit. In die barre omstandigheden moest Israël leren: God zorgt op alle fronten. Daardoor konden de Israëlieten onbezorgd reizen naar het beloofde land. Het enige wat God van hen vroeg is vertrouwen. Vertrouwen op zijn zorg, zijn kracht waarmee Hij de vijand verslaat en zijn liefde waarmee Hij zijn volk omringt. En dat vertrouwen kwam voetje voor voetje. God bracht zijn kinderen soms in benarde situaties en leerde hun om Hem te vragen om alles wat ze nodig hadden. En wie goed keek, met ogen van geloof, die leerde die machtige God, die liefdevolle Vader, steeds beter kennen en uiteindelijk vertrouwen. Dag aan dag droeg Hij hen als op vleugelen van een arend.

LEVEN

Blader door het boek Exodus. Kun je situaties aanwijzen waarin God zich laat zien als bevrijder, beschermer en verzorger? Blader dan ook eens door je leven van de afgelopen week. Zie je God daarin ook als bevrijder, beschermer en verzorger? En... kun je Hem vertrouwen?

Een heilig volk

LEZEN

Als je mijn woorden ter harte neemt en je aan het verbond met Mij houdt, zul je een kostbaar bezit voor Mij zijn, kostbaarder dan alle andere volken – want de hele aarde behoort Mij toe. Een koninkrijk van priesters zul je zijn, een heilig volk.

Exodus 19:5-6

LUISTEREN

De hoofdstukken die we de komende dagen gaan lezen staan vol met geboden en leefregels. Dat zou je zomaar op het verkeerde been kunnen zetten. Alsof het in je relatie met God vooral draait om gehoorzaamheid, of het slaafs volgen van allerhande voorschriften. God slaat een heel andere toon aan. Dat begint al voordat God zijn wet gaat afkondigen. Hij wil het volk niet knechten maar bevrijden, en het maken tot zijn eigen volk.

Aan die gedachte zijn we als hedendaagse gelovigen en zeker als christenen tegenwoordig gewend geraakt. We spreken God aan als ‘onze’ Vader, bijvoorbeeld. Maar voor het volk Israël en voor de andere volken (die hier ook al worden genoemd) was dat een compleet nieuwe gedachte. God was geen boeman die je tevreden moest stellen of een vage dreiging die je op afstand moest houden, maar een God die de relatie aanging. Hij wil van zijn eigen volk een mooi volk maken, een kostbaar bezit waarop Hij trots en zuinig is. De leefregels die Hij geeft zullen daaraan bijdragen. En het wordt nog mooier: het volk van God zal een koninkrijk van priesters worden. Ze mogen de vragen en gebeden van de wereld neerleggen bij God en Gods liefde en bevrijding doorgeven aan alle mensen.

LEVEN

Bedenk een concreet voorbeeld van hoe je een mooie en kostbaarder mens wordt door zo te leven als God het bedoeld heeft.

Bid af en toe als een priester. Leg de problemen van andere mensen voor aan God.

Geen foute beelden

LEZEN

Maak geen godenbeelden, geen enkele afbeelding van iets dat in de hemel hierboven is of van iets beneden op de aarde of in het water onder de aarde. Kniel er niet voor neer en vereer ze niet, want Ik, de HEER, uw God, duld geen ontrouw.

Exodus 20:4-5

LUISTEREN

Welk beeld heb je van God? Waarschijnlijk heb je geen afgodsbeelden in je kamer staan. Misschien heb je beelden staan omdat je ze bijvoorbeeld mooi vindt of decoratief. De eerbied en het ontzag dat de Israëlieten kenden voor beelden is ons vreemd. Toch spreekt dit gebod ook ons aan, maar dan gaat het meer om denkbeelden. Welk beeld heb je van God? Is Hij lief of streng? Is Hij rechtvaardig of genadig? Is Hij hoogverheven en op afstand, of heel dichtbij en vertrouwd? Of is Hij het allemaal tegelijk? Wanneer we eenzijdig over God denken, dan maken we al gauw een karikatuur van Hem. De uitdrukking 'gesneden beeld' is veelzeggend. Je snijdt God als het ware op maat, zodat Hij precies bij je past. Of je zet God daar neer waar jij Hem hebben wil, om jouw doelen te dienen. Dat is de wereld op z'n kop.

Na de komst van Jezus krijgt dit gebod een nieuwe lading. We mogen weten dat we in Hem een betrouwbaar beeld van God hebben. 'Beeld van God, de onzichtbare, is Hij', schrijft Paulus aan de christenen in Kolosse (Kolossenzen 1:15). Alles wat we over God willen weten, leren we door naar Jezus te kijken en Hem te gehoorzamen.

LEVEN

Ga het rijtje eigenschappen dat hierboven van God wordt genoemd langs. Welk beeld heb jij dan, als je dit voor de eerste keer leest? En ontdek je eenzijdigheden?

Hoe kunnen de dingen die je weet over Christus jouw beeld van God completer maken?

Je naaste liefhebben

LEZEN

Toon eerbied voor uw vader en uw moeder. Dan zult u lang leven in het land dat de HEER, uw God, u geven zal. Pleeg geen moord. Pleeg geen overspel. Steel niet. Leg over een ander geen vals getuigenis af. Zet uw zinnen niet op het huis van een ander, en evenmin op zijn vrouw, op zijn slaaf, zijn slavin, zijn rund of zijn ezel, of wat hem ook maar toebehoort. *Exodus 20:12-17*

LUISTEREN

Wanneer aan Jezus wordt gevraagd wat het belangrijkste gebod van de wet is, dan zegt Hij: 'God liefhebben boven alles en je naaste als jezelf.' Daarmee vat Hij de hele wet samen. In Exodus 20 zie je deze tweedeling terugkomen. Na vier geboden over ons leven met God, volgen er zes over hoe we met elkaar omgaan. Het zijn universele leefregels, waarmee iedereen zou kunnen en moeten instemmen. Want zeg eens, hoe fijn is het om te leven in een samenleving waarin ouders (en ouderen) niet worden gerespecteerd, waarin moord en doodslag dagelijks voorkomen, waarin partners voortdurend vreemdgaan, je spullen niet veilig zijn en overall leugens worden verkondigd? Dat is helemaal niet fijn. En dat weten we uit onze dagelijkse ervaring, want in zo'n wereld leven wij.

In Genesis lezen we hoe Gods tegenstander de mens verleidt om zelf te gaan uitmaken wat goed en kwaad is. En het resultaat is een onveilige samenleving waar het recht van de sterkste geldt en waarin begeerte de belangrijkste drijfveer is. Uit dat moeras wil God ons bevrijden. En zijn hulp is nodig, want we kunnen onszelf niet aan onze haren uit dit moeras trekken. De leefregels van God geven ons zicht op die mooie wereld waarvoor we eigenlijk bestemd zijn.

LEVEN

Moord en doodslag, overspel, diefstal, leugen en fraude... Het zijn allemaal nogal zware termen. Ga eens na welke verzachtende termen je ervoor gebruikt wanneer je deze geboden negeert. Het tiende gebod legt de wortel bloot: begeren wat van een ander is. Probeer die wortel onder de zonde ook bij jezelf te ontdekken en het kwaad bij de wortel aan te pakken.

Een volk van priesters

LEZEN

Leef als mensen die aan Mij gewijd zijn.

Exodus 22:30

LUISTEREN

Na de tien woorden van het verbond volgt een gedeelte waarin deze leefregels worden uitgewerkt naar de dagelijkse praktijk. We noemen dit stukje van Exodus wel het verbondsboek, omdat het wordt afgesloten met een soort verbondssluiting (Exodus 24).

Wanneer je het leest, dan voel je vaak een enorme afstand. De manier waarop mannen met vrouwen omgaan, of heren met hun slaven, staat erg ver af van onze hedendaagse, westerse samenleving. De Israëlieten leefden in een uitgesproken agrarische samenleving, waarin het hele leven draait om landbouw en veeteelt.

En toch kun je iets proeven van de onderliggende waarden die God ook voor nu meegeeft. Respect voor andermans leven en zijn of haar levenskansen. Het besef dat je alles aan God te danken hebt en dat de schepping (ook jouw opbrengst) aan Hem toekomt.

Israël is een volk van priesters, gewijd aan God. Ze mogen, alleen al door hun manier van leven, God bekendmaken bij de mensen.

De apostel Petrus noemt ook de gemeente van Christus een koninkrijk van priesters. De volgelingen van Jezus mogen door hun getuigenis en hun manier van leven laten zien dat er een liefdevolle God is, en dat deze wereld en onze levens Hem toebehoren. Maar een priester werkt ook van beneden naar boven. Christenen bidden voor de wereld waarin ze leven.

LEVEN

Maak je priesterschap concreet in je gebed. Kies een onderwerp waarover je vandaag hebt gelezen, iets wat speelt in je leefwereld, en breng het in gebed bij God.

Lees met dit dagboek in 365 dagen door alle 66 boeken van de Bijbel, van Genesis tot Openbaring. Je maakt kennis met ieder Bijbelboek aan de hand van enkele kernteksten. In korte overdenkingen komen de belangrijkste thema's van elk boek langs. Al lezende ontdek je gaandeweg ook de grote lijnen in de Bijbel en hoe Gods woord vandaag nog altijd actueel is en kracht heeft. Door middel van een vraag of een filmpje leggen de auteurs iedere dag ook een link naar je persoonlijke geloofsleven. Want dat is het doel van dit dagboek, dat de Bijbel je geloof dagelijks voedt.

Gertjan Oosterhuis is predikant in de Nederlandse Gereformeerde Kerk. **Rolf Robbe** is onder meer schrijver. Beiden publiceerden meerdere boeken over het lezen van en leven naar de Bijbel.

KokBoekencentrum.nl
UITGEVERS | UTRECHT